

XXI ғасыр ғылым мен техниканың дамып, жаңа белеске шыққан кезеңі деуге болады. Себебі, бүгінгі таңда ғалымдар күн сайын технология әлемінде түрлі жаңалықтар ашып, тіпті адам өмірін жеңілдететін адамға ұқсас роботтарды ойлап табуда. Бүгінгі үдемелі жаһандану кезеңінде, әлем күрделі технологиялық серпінді өзгерістердің табалдырығында тұр. Адамзат бұрын-соңды кездеспеген материалдар, тұрмыстық бұйымдар, өндіріс құралдары, қалдықсыз, қауіпсіз қуат көздері дәуіріне қадам басып келе жатыр.

Заман алға жылжыған сайын өнертабыстағы жаңа технология ғасыры жаңарып барады. Өткен ғасырда Нобель сыйлығына ие болған химия жаңалықтың тұрмысқа енуіне 30-40 жыл қажет болса, бүгінде бұл уақыт қаспен көздің арасында ғана, ең көп дегені 4-5 жылдан аспайды. Тіпті ойламаған нәрселердің өзі өнертабыстың құрамдас бөлігі ретінде кәдеге асып жатыр.

Қазіргі заман талабына сай оқыту үшін мұғалім тұлғасына түбегейлі өзгеріс қажет. Технология мен техниканың қарқынды дамыған мына заманда алған білімін қолданысқа енгізе алатын, жаңашыл ойланып, ел өркендеуіне өз үлесін қоса алатын сауатты азаматтар қажет.

ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯ — ЗАМАН ТАЛАБЫ

Қазақстанды дамыған елдер қатарына қосатын жастар болғандықтан жастарды жаңаша тәрбиелеу басты мақсат. Осы мақсатқа жету жолында ұстаздардың алатын орны ерекше. Себебі, кез-келген саланың жетік маманы тек ұстаздан ғана бағыт-бағдар алып, тәрбиеленеді. Жаңа педагогикалық технологияның ерекшеліктері – өсіп келе жатқан жаңа тұлғаны жан-жақты дамыту. Кез-келген жаңа білімді бала сезініп, түйсініп қабылдайтындай етіп беруіміз қажет. Дәстүрлі оқытуда оқушы тек тыңдаушы, орындаушы болса, ал қазіргі оқушы – өз пікірі, өз тұжырымы бар, өздігінен білім іздейтін жеке тұлға екеніне ерекше мән беру қажет.

Қазіргі кезде ақпараттық-коммуникациялық технологияны дамыту білім берудің бір бөлігі. Ғылым мен техниканың даму қарқыны оқу-ағарту саласының оқыту үрдісіне жаңа технологиялық әдістермен қондырғыларды кең көлемде қолдануды қажет етуде. Қазақстандағы барлық орта мектептердің компьютермен жоспарлы түрде жабдықталуы оның айқын дәлелі. Соңғы жылдары ақпараттық-коммуникациялық за-

ман ағымына сай күнделікті сабаққа компьютер, электронды оқулық, интербелсенді тақта, бейне және аудио қондырғыларды қолдану айтарлықтай нәтиже береді. Білім беру жүйесі электрондық байланыс, ақпарат алмасу, интернет, электрондық пошта, телеконференция, On-line сабақтар арқылы іске асырылуда. Мұғалім компьютер желісі арқылы әрбір оқушымен тығыз байланыста болғандықтан, оқытуға тиянақты түрде көңіл бөлініп, әрбір баланың жеке деңгейін анықтап, оларға жеке шаралар қолдануға мүмкіндік береді. Бұндай қондырғылар оқушылардың қызығушылығын арттырып, зейін қойып тыңдаумен қатар, түсінбей қалған сәттерін қайталап көруге, тыңдауға және алған мағлұматты нақтылауға мүмкіндік береді. Оқушылардың өздері де алынған ақпаратты көшіріп алып онымен өз ыңғайына қарай жұмыс істей алады.

Жаңа технологиялар ішіндегі оқу үрдісінде интерактивті оқыту әдістерін қолдануға айрықша тоқталғымыз келеді. Компьютер көмегімен оқушы өз бетінше, сондай-ақ өзге оқушылармен топтасып бірге жұмыс істеуге мүмкіндік алады.

Ақпараттық-педагогикалық технологиялар негізінде мұғалімнің рөлін түбегейлі өзгертуге мүмкіндік туды, мұғалім тек ғана білімді алып жүруші емес, сонымен қатар оқушының өзіндік шығармашылық жұмысының жетекшісі және бағыт берушісі болып анықталды. Осыған орай сабақ беру үрдісінде қазіргі күннің, яғни инновациялық әдістерді оқытудың интербелсенді оқыту моделі болып табылады. Инновациялық әдістердің ең негізгісінің бірі – «Интербелсенді оқыту әдісі». Интербелсенді оқыту технологиясы – бұл ұжымдық, өзін-өзі толықтыратын, барлық қатысушылардың өзара әрекетіне негізделген, оқу процесіне оқушының қатыспай қалуы мүмкін болмайтын оқыту процесін ұйымдастыру. Негізгі қағида – педагогикалық қарым-қатынас пен диалог арқылы жеке тұлғаны қалыптастырып, дамыту. Интербелсенді оқыту әдістерін қолдана отырып, келесі нәтижелерге қол жеткіземіз: «Орташа мұғалім-айтып береді, жақсы мұғалім – түсіндіреді, үздік мұғалім- шабыттандырады» деп А. Уорт айтқандай, оқушылардың құзіреттілігін дамытудағы еңбектің әр сәті жүйелі түрде атқарылып, нәтижелі болуы тиіс. Сондықтан да ұстаздардың ең жоғарғы көрінісі қазіргі жаңа технологиялар мен интернет ресурстарды пайдалана білуі болып табылады.

**А. САДУАХАС,
Қ.Д.САРТАЕВА,
М.Әуезов атындағы
Оңтүстік Қазақстан университетінің оқытушылары**